

نگاهی به شخصیت و اقدامات شیخ زکریا و پیام‌های سفر وی به ایران در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام رضوی همدانی

مجاهد مظلوم

آموزشی از اقدامات ایشان است. این رهبر جنبش اسلامی نیجریه، امام و مقام معظم رهبری را الگوی خود می‌داند و اعتقاد به مسیری دارد که این مسیر، مسیر اهل بیت(ع) است. آمدن ایشان این پیام را دارد که دل‌های مسلمانان به هم گره خورده است. وحدت اسلامی و مباحث مطروح در کنفرانس وحدت اسلامی و آنچه ما در روز قدس به دنبال آن هستیم و آنچه در شعارها و موضع‌گیری‌های نظام مبنی بر دوستی، همگرایی، انسجام، وحدت، یکپارچگی و با هم بودن و در کنار هم بودن هست را ایشان جمله عمل پوشانده است. البته ایشان نه به ایران بلکه به نقاط دیگر جهان هم سفرهایی را داشته و از آنجا که حوزه‌های علمیه خارج از چارچوب حکومت هستند، باید بدانیم سفر این روحانی واقع سفر یک استاد و دانش‌آموخته به دانشگاهی است که در آن تحصیل کرده است. معمولاً دانش‌مؤختگان با مراکز علمی خود بی‌ربط نیستند و از این نظر فکر می‌کنم این سفر هم یک سفر زیارتی است و هم دیدار با هم‌درسی‌ها و هم کلاس‌ها و هم بحث‌ها و هم سفری برای درمان آثار شکنجه‌ها و آزار و اذیت‌هایی که در راه خدا این مجاهد فی‌سبیل‌الله به یادگار دارد. به راستی او مصداق این آیه است که فرمود: «وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا».

قرائتی است که رحمت و لطف را و هجرت، شهادت، عشق، پیوند، دوستی و دگرگویی را در میان مسلمانان احیا می‌کند، در واقع محمد رسول‌الله ﷺ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رِخْمًا بُيُوتُهُمْ را در حرکت انقلاب اسلامی کاملاً می‌بینیم. این روحانی برجسته شیعه که در آفریقا زندگی می‌کند، به فضل الهی بعد از تبریته از اتهاماتی که لعینان و خبیثان علیه او روا داشته بودند، امروز برای درمان و پیگیری سلامتی خودش در حلقه عشاق امام و نظام و انقلاب در فرودگاه امام خمینی (ره) قرار گرفته است. حضور ایشان در ایران و استقبال گرم مردم، چه به لحاظ داخلی و چه به لحاظ بین‌المللی چه پیام‌هایی دارد؟ اساساً سفر عالمان بزرگ و مجاهدی همچون شیخ زکریا به ایران و کشورهای اسلامی و شیعی چه اثرات مثبتی می‌تواند بر جهان اسلام بگذارد؟

دانشگاه دانش‌آموخته علم اقتصاد و علوم سیاسی است اما بزرگ‌ترین برگ وزین در کتاب‌های شیخ زکریا عشق به امام خمینی و اطاعت از مقام معظم رهبری است. این مفسر قرآن و معلم نهج‌البلاغه امروز پیروانی را تربیت کرده است که هجرت و شهادت در راه خدا را از عبادت‌های بزرگ می‌دانند و با صبر، حلم و تحمل دشمنان را به زانو در آورده‌اند. ما در جهان اسلام شاهد هستیم تنها فراتی که می‌تواند امروز جامعه یکپارچه است واحده قرآنی را رقم بزند، قرائتی است که امام از اسلام به گوش دل‌های تشنه رسانده‌اند.

گراف نیست اگر بگوییم شیخ ابراهیم زکریا به‌مثابه یک کنشگر دینی، مذهبی و اجتماعی، زندگی‌اش به قبل و بعد آشنایی با انقلاب اسلامی تقسیم می‌شود. کما اینکه قبل از آن هم کنشگر و مبلغ دینی و مذهبی بوده است اما وجوه انقلابی و سیاسی را به معنای عمیق، با انقلاب اسلامی ایران فهم می‌کند. مبارزه با ظلم و استکبار و تأکید بر خط اسلام ناب، موضوعاتی است که وی آن را با آشنایی با انقلاب اسلامی، به‌طور عمیق‌تری درک می‌کند. وی بذری است که تبدیل به درخت شد و الان هم خود نقش الهام‌بخشی را بر عهده دارد. هزاران کیلومتر از طرف‌تر از ایران، فردی پیام انقلاب را دریافت می‌کند و با استقامت به آن عمل می‌کند و تبدیل به میوه پر برکت آن درخت می‌شود. حتی الهام‌بخش ایرانی‌ها و غیرایرانی‌ها در سراسر جهان می‌شود. به منظور شناخت بیشتر این عالم بزرگ آفریقایی و رهبر مجاهد شیعیان نیجریه، گفت‌وگویی با حجت‌الاسلام رضوی همدانی داشته‌ایم و یادداشتی از حسین کمیلی، فعال حوزه وحدت جهان اسلام نیز درباره این عالم شیعه نیجریه‌ای تقدیم‌تان می‌شود.

۱۰۰ نفر بودند در آن حمله به شهادت رسیدند. این واقعه بسیار بزرگی بود که برای این روحانی عظیم‌الشان و رهبر عالیقدر اتفاق افتاد. اگرچه ایشان مورد صدمات و لطمات فراوانی قرار گرفت اما هواداران ایشان به راه زکریا معتقدتر شدند. ایشان علاوه بر اینکه تحصیلات دانشگاهی دارد، علوم حوزوی را نیز فرا گرفته است. شیخ زکریا یکی از عاشقان حضرت روح‌الله بنیانگذار جمهوری اسلامی است. باید بدانید امروز این چهره محبوب که هم برای درمان به ایران آمده است و هم برای زیارت حرم امام رضا(ع) و حضرت معصومه(س) کسی است که تحصیلات بصیرت‌آفرین خود را در قم به دست آورده و این موضوع از آن حکایت دارد که این بزرگوار توانسته است تحولی را

■ جناب آقای رضوی! همان طور که مطلع هستید عالم بزرگ آفریقا و رهبر شیعیان نیجریه چهارشنبه صبح پس از سال‌ها، وارد ایران اسلامی شد. شما به دلیل سوابق فرهنگی و تبلیغی‌تان باید شناخت خوبی از ایشان داشته باشید. یک معرفی اجمالی از شیخ ابراهیم زکریا ارائه بفرمایید.

یکی از رویش‌های بزرگ انقلاب اسلامی شخصیت بسیار استراتژیک و مهم جناب حجت‌الاسلام‌المسلمین آقای شیخ ابراهیم زکریا است که امروز به عنوان بزرگ‌ترین مبلغ در جامعه بین‌الملل بویژه در ایران آفریقا شناخته شده است. باید ایشان را نلسون ماندلا، مسلمان آفریقا بدانیم. سطح بالای علمی و معنوی

باید شیخ زکریا را نلسون ماندلا، مسلمان آفریقا بدانیم. سطح بالای علمی و معنوی و صلح‌طلبی‌ای که در وجود ایشان هست و اعتقاد او به اعتقادات و مبانی و مواضع اسلامی خود است. این شخصیت را زبازند کرده است؛ او بارها دستگیر و زندانی شده و به اتهامات واهی مورد اذیت و آزار در نیجریه قرار گرفته اما همچنان با ثبات قدم بر سر اعتقادات و مبانی و مواضع اسلامی خود ایستاده است. سال‌ها پیش ارتش نیجریه به حبسیتش بقیه‌الله و منزل شیخ ابراهیم زکریا حمله کرد و در این حمله ناچارمردانه شیخ زخمی شد، فرزندانش به شهادت رسیدند و طرفداران ایشان که شاید بیش از

صلح‌طلبی‌ای که در وجود ایشان هست و اعتقاد او به اعتقادات و مبانی و مواضع اسلامی خود است. این شخصیت را زبازند کرده است. او بارها دستگیر و زندانی شده و به اتهامات واهی مورد اذیت و آزار در نیجریه قرار گرفته اما همچنان با ثبات قدم بر سر اعتقادات و مبانی و مواضع اسلامی خود ایستاده است. سال‌ها پیش ارتش نیجریه به حبسیتش بقیه‌الله و منزل شیخ ابراهیم زکریا حمله کرد و در این حمله ناچارمردانه شیخ زخمی شد، فرزندانش به شهادت رسیدند و طرفداران ایشان که شاید بیش از

زمانی که شیخ زکریا وارد فرودگاه امام خمینی (ره) شد، شاهد اشتقاق خوبی از ایشان توسط مردم گوهرشناس ایران بویژه جوانان متدین تهرانی بودیم. تحلیل شما از این استقبال چیست؟

بله! حرکت خودجوش مردم در استقبال از این سفیر انقلاب اسلامی شایسته تقدیر و تشکر کرد. باید دلدادگان مسیر مبارزه با استکبار و ظلم و ستم و استبداد را که سنگ تمام گذاشتند تحسین کرد. شخصیت ایشان می‌تواند محور و کانون وحدت در آفریقا و بسیاری از کشورهای اسلامی باشد. ایشان اگرچه در

نکرده است. گرایش به شیعه که در اثر فعالیت‌های ایشان روی داده، در اثر اقداماتی است که از سوی وی انجام شده و آن هم عمل به اسلام ناب بوده است. خدمتی که به مردم کرده، مبارزه‌ای با ظلم داشته، ایستادگی در برابر استعمار و استکبار از خود نشان داده و بیدارگری که انجام داده به اندازه‌ی جذاب بوده که مردم تلاش کرده‌اند رفتار او را تقلید کنند. فردی که پیرو مکتب پیامبر و اهل بیت است، جامعه‌ای را که محب مکتب پیامبر و اهل بیت بوده است، به سمت خود سوق می‌دهد و در نتیجه تمایزهای شیعه و سنی که به‌طور بسیار شدید در برخی جاها تقریر می‌شود، اساساً در آن جامعه وجود ندارد. اما در عین حال همان تمایزاتی که وجود دارد هم سبب گرایش افراد به او شده است. او حتی دفتر و تشکیلات آکادمیکی برای تبلیغ نداشته است. این یک نکته کلیدی است که بسیاری سعی می‌کنند روایت دیگری از ایشان نقل کنند. حال آنکه سبک شیخ در ارائه منحصر‌به‌فرد الگوی انقلابی موجب گرایش آزادی مردم به تشیع شده است.

موج اول پس از پیروزی انقلاب اسلامی و موج دوم پس از جنگ ۳۳ روزه رخ داده است. ایشان با استفاده از همان الگو و با توسل به آگاهی عمومی که نسبت به اسلام ناب ایجاد کرده سبب گرایش به تشیع شده است. جالب است که اساساً قصدی برای ساخت مساجد برای شیعیان نداشته، فقط حسینی‌های را زاریا ساخته که آن هم بعدها با خاک یکسان شد. حتی هیچ‌وقت سعی نکرد مسلمانان را به ساخت مساجد ویژه شیعیان ترغیب کند، با دقتی راه بیندازد که سبب اختلاف‌افکنی شود. اهل سنت نزدیکی بسیار زیادی با وی داشتند. در خانواده ایشان هنوز افرادی هستند که اهل سنت هستند. همچنین ارتباطات گسترده‌ای با مسیحیت

بلکه ویژگی‌هایی که انقلاب اسلامی را متمایز می‌کرد، در ایشان تبلور یافته است. مثلاً در بحث مبارزه با ظلم و استکبار، ایشان از ابتدا این خط را دنبال کرده است. همواره توجه او معطوف این مهم بوده که مسائل مسلمانان، با کنار آمدن با نظام استعماری و استکباری قابل جمع نیست. ایشان بارها در طول عمرش به زندان رفت. ما شاید بتوانیم نمونه‌های کمی را پیدا کنیم که این‌گونه فداکاری و جانبازی کرده باشند.

آشنایی با انقلاب اسلامی ایران دیدگاه‌های او را نسبت به اسلام ارتقا داد کما اینکه قبل از آن هم کنشگر و مبلغ دینی و مذهبی بوده است اما وجود انقلابی و سیاسی را به معنای عمیق، با انقلاب اسلامی ایران فهم می‌کند. مبارزه با ظلم و استکبار و تأکید بر خط اسلام ناب، موضوعاتی است که وی آن را با آشنایی با انقلاب اسلامی، به‌طور عمیق‌تری درک می‌کند. حضرت آقا در توصیف ایشان «مصلح تقریبی» را به کار بردند. حقیقتاً سیره ایشان، به‌گونه‌ای است که دعوتش به شیعه، مبتنی بر اعمال و رفتار است و یک دعوت تبلیغی نیست، چرا که مانند برخی از بیوت مراجع در ایران و عراق که مبلغانی را اعزام می‌کنند تا تبلیغات انجام دهند، رفتار

کوه استقامت و تندیس مظلومیت

کشور را با لاجبار تغییر داده بود، هنوز قشر زنان به عنوان قشر تأثیرگذار در جامعه شناخته نشده بود و فعالیت زنان محدود می‌شد به خرید مایحتاج خانه و شرکت در مراسم عروسی. ولی شیخ عقیده داشت زنان مانند مردان باید در جامعه حضور فعال داشته باشند. این فعالیت با تشکیل انجمن «سیسترفورن» به ریاست زینت ابراهیم همسر شیخ اداره می‌شد؛ مجموعه‌ای که عهددار فعالیت‌های فرهنگی حرکت اسلامی بود و هم‌اکنون زنان در همه برنامه‌های دینی شرکت کرده و حضور فعال دارند. شیخ وارد کار رسانه‌ای هم شد و از فضای مجازی و اینترنت و نشریه‌ها برای رساندن حرف اسلام استفاده کرد. کتاب‌های بسیاری از مبنای اسلامی را نیز ترجمه و چاپ کرد.

کشور را با لاجبار تغییر داده بود، هنوز قشر زنان به عنوان قشر تأثیرگذار در جامعه شناخته نشده بود و فعالیت زنان محدود می‌شد به خرید مایحتاج خانه و شرکت در مراسم عروسی. ولی شیخ عقیده داشت زنان مانند مردان باید در جامعه حضور فعال داشته باشند. این فعالیت با تشکیل انجمن «سیسترفورن» به ریاست زینت ابراهیم همسر شیخ اداره می‌شد؛ مجموعه‌ای که عهددار فعالیت‌های فرهنگی حرکت اسلامی بود و هم‌اکنون زنان در همه برنامه‌های دینی شرکت کرده و حضور فعال دارند. شیخ وارد کار رسانه‌ای هم شد و از فضای مجازی و اینترنت و نشریه‌ها برای رساندن حرف اسلام استفاده کرد. کتاب‌های بسیاری از مبنای اسلامی را نیز ترجمه و چاپ کرد.

انقلابی برقرار کرده، به‌گونه‌ای که در نتیجه همین روابط، مسیحیان همراه وی، مراسمی در ایم تامسوا و عاشورا یا اربعین برگزار می‌کردند. حتی مراسم اربعینی که قبل از حادثه زاریا برگزار شد، بزرگ‌ترین مراسم بعد از پیاده‌روی اربعین عراق بود. در مناطقی در زاریا، مسیحی‌ها حتی برای شیخ و اطرافیانش هم گروه محافظ تشکیل دادند تا اگر قرار است زمانی حمله تروریستی انجام شود، مسیحی‌ها جان خود را فدا کنند. این امر نشانگر الگوی تعامل جهانی است که شیخ از آن برخوردار است.

نکرده است. گرایش به شیعه که در اثر فعالیت‌های ایشان روی داده، در اثر اقداماتی است که از سوی وی انجام شده و آن هم عمل به اسلام ناب بوده است. خدمتی که به مردم کرده، مبارزه‌ای با ظلم داشته، ایستادگی در برابر استعمار و استکبار از خود نشان داده و بیدارگری که انجام داده به اندازه‌ی جذاب بوده که مردم تلاش کرده‌اند رفتار او را تقلید کنند. فردی که پیرو مکتب پیامبر و اهل بیت است، جامعه‌ای را که محب مکتب پیامبر و اهل بیت بوده است، به سمت خود سوق می‌دهد و در نتیجه تمایزهای شیعه و سنی که به‌طور بسیار شدید در برخی جاها تقریر می‌شود، اساساً در آن جامعه وجود ندارد. اما در عین حال همان تمایزاتی که وجود دارد هم سبب گرایش افراد به او شده است. او حتی دفتر و تشکیلات آکادمیکی برای تبلیغ نداشته است. این یک نکته کلیدی است که بسیاری سعی می‌کنند روایت دیگری از ایشان نقل کنند. حال آنکه سبک شیخ در ارائه منحصر‌به‌فرد الگوی انقلابی موجب گرایش آزادی مردم به تشیع شده است.

حسین کمیلی: درباره شیخ ابراهیم زکریا عالم بزرگوار نیجریه‌ای حرف‌های زیادی زده شده اما نکته‌ای که در برابر او بسیار مهم و تعیین‌کننده است اینکه او یک متدین مسلمان یا شیعه معمولی است که در سراسر جهان فعالیت دینی انجام می‌دهد، نیست

بلکه ویژگی‌هایی که انقلاب اسلامی را متمایز می‌کرد، در ایشان تبلور یافته است. مثلاً در بحث مبارزه با ظلم و استکبار، ایشان از ابتدا این خط را دنبال کرده است. همواره توجه او معطوف این مهم بوده که مسائل مسلمانان، با کنار آمدن با نظام استعماری و استکباری قابل جمع نیست. ایشان بارها در طول عمرش به زندان رفت. ما شاید بتوانیم نمونه‌های کمی را پیدا کنیم که این‌گونه فداکاری و جانبازی کرده باشند.

آشنایی با انقلاب اسلامی ایران دیدگاه‌های او را نسبت به اسلام ارتقا داد کما اینکه قبل از آن هم کنشگر و مبلغ دینی و مذهبی بوده است اما وجود انقلابی و سیاسی را به معنای عمیق، با انقلاب اسلامی ایران فهم می‌کند. مبارزه با ظلم و استکبار و تأکید بر خط اسلام ناب، موضوعاتی است که وی آن را با آشنایی با انقلاب اسلامی، به‌طور عمیق‌تری درک می‌کند. حضرت آقا در توصیف ایشان «مصلح تقریبی» را به کار بردند. حقیقتاً سیره ایشان، به‌گونه‌ای است که دعوتش به شیعه، مبتنی بر اعمال و رفتار است و یک دعوت تبلیغی نیست، چرا که مانند برخی از بیوت مراجع در ایران و عراق که مبلغانی را اعزام می‌کنند تا تبلیغات انجام دهند، رفتار

موج اول پس از پیروزی انقلاب اسلامی و موج دوم پس از جنگ ۳۳ روزه رخ داده است. ایشان با استفاده از همان الگو و با توسل به آگاهی عمومی که نسبت به اسلام ناب ایجاد کرده سبب گرایش به تشیع شده است. جالب است که اساساً قصدی برای ساخت مساجد برای شیعیان نداشته، فقط حسینی‌های را زاریا ساخته که آن هم بعدها با خاک یکسان شد. حتی هیچ‌وقت سعی نکرد مسلمانان را به ساخت مساجد ویژه شیعیان ترغیب کند، با دقتی راه بیندازد که سبب اختلاف‌افکنی شود. اهل سنت نزدیکی بسیار زیادی با وی داشتند. در خانواده ایشان هنوز افرادی هستند که اهل سنت هستند. همچنین ارتباطات گسترده‌ای با مسیحیت

بلکه ویژگی‌هایی که انقلاب اسلامی را متمایز می‌کرد، در ایشان تبلور یافته است. مثلاً در بحث مبارزه با ظلم و استکبار، ایشان از ابتدا این خط را دنبال کرده است. همواره توجه او معطوف این مهم بوده که مسائل مسلمانان، با کنار آمدن با نظام استعماری و استکباری قابل جمع نیست. ایشان بارها در طول عمرش به زندان رفت. ما شاید بتوانیم نمونه‌های کمی را پیدا کنیم که این‌گونه فداکاری و جانبازی کرده باشند.

آشنایی با انقلاب اسلامی ایران دیدگاه‌های او را نسبت به اسلام ارتقا داد کما اینکه قبل از آن هم کنشگر و مبلغ دینی و مذهبی بوده است اما وجود انقلابی و سیاسی را به معنای عمیق، با انقلاب اسلامی ایران فهم می‌کند. مبارزه با ظلم و استکبار و تأکید بر خط اسلام ناب، موضوعاتی است که وی آن را با آشنایی با انقلاب اسلامی، به‌طور عمیق‌تری درک می‌کند. حضرت آقا در توصیف ایشان «مصلح تقریبی» را به کار بردند. حقیقتاً سیره ایشان، به‌گونه‌ای است که دعوتش به شیعه، مبتنی بر اعمال و رفتار است و یک دعوت تبلیغی نیست، چرا که مانند برخی از بیوت مراجع در ایران و عراق که مبلغانی را اعزام می‌کنند تا تبلیغات انجام دهند، رفتار

شرف آفریقا

۲- تولی به اهل بیت و تبری از دشمنان ایشان شیخ، رهبر ایران را از نزدیک دیده بود و راهبردها و نظریات ایشان را که برخاسته از اسلام ناب و مکتب امام حسین(ع) بود، می‌دانست. بنابراین در عرصه تبلیغ با الگوگیری از حرکت انقلابی امام خمینی، سخنرانی‌های افشاگرانه‌ای در خطبه‌های نماز جمعه درباره گروهی مزدور موسوم به بوکوحرام که در نیجریه علیه مسلمانان بویژه شیعیان فعالیت می‌کردند، ارائه داد. همچنین در روز قدس موضع‌گیری صریح و شدیدالحنی علیه رژیم صهیونیستی داشت که منجر به شهادت برخی شیعیان و فرزندانش شد.

۳- تولی به اهل بیت و تبری از دشمنان ایشان شیخ، رهبر ایران را از نزدیک دیده بود و راهبردها و نظریات ایشان را که برخاسته از اسلام ناب و مکتب امام حسین(ع) بود، می‌دانست. بنابراین در عرصه تبلیغ با الگوگیری از حرکت انقلابی امام خمینی، سخنرانی‌های افشاگرانه‌ای در خطبه‌های نماز جمعه درباره گروهی مزدور موسوم به بوکوحرام که در نیجریه علیه مسلمانان بویژه شیعیان فعالیت می‌کردند، ارائه داد. همچنین در روز قدس موضع‌گیری صریح و شدیدالحنی علیه رژیم صهیونیستی داشت که منجر به شهادت برخی شیعیان و فرزندانش شد.

۲- انقلابی‌گری شیخ زکریا از اوان جوانی با داشتن روحیه جهادی و انقلابی، مخالف نظام حاکم نیجریه بود، چرا که اسلام و آموزه‌های قرآن در جامعه اجرا نمی‌شد و قوانین حاکم بر جامعه تابع قوانینی بود که استعمارگران وارد کرده بودند. مبنای علمی در دانشگاه‌ها آموزه‌های غربی بود و با دغدغه‌های ایشان بیگانه بود.

۱- مردمی بودن شیخ ابراهیم زکریا با تأسی به اهل بیت(ع) همچون طبیعی دوار هفت‌ای ۲ روز ارتباط مستقیم و حضوری با مردم داشت مخاطبان ایشان را اغلب شیعیان و اهل تسنن و مسیحیان و حتی وهابیان تشکیل می‌دادند. ایشان از نزدیک، پای درددل آنها می‌نشست و درصدد حل مشکلاتشان برمی‌آمد. این امور محبوبیت خاصی برای ایشان در بین مردم ایجاد کرده بود تا جایی که صحبت‌های ایشان در قلب مردم تأثیرگذار بود و حاضر بودند برای ایشان جان فدا کنند.

خیمتی که با محوریت اسلام به مقابله با چنین اهداف شوم استکباری برخاست. یکی از اثرات وحدت‌آفرینی این بود که در هفته وحدت یک عالم اهل تسنن وسط نماز مغرب و عشا با دیدن نماز خواندن شیخ و صحبت با وی شیعه شد.

۴- شجاعت در فهم شیخ زکریا با فهم درست مبانی دین و موضوعات منطبق بر آن به چنان اجتهاد و شجاعتی در فهم سیاسی دین رسیده بود که لازمه آن را فدا کردن مال، فرزند، آبرو

۲- انقلابی‌گری شیخ زکریا از اوان جوانی با داشتن روحیه جهادی و انقلابی، مخالف نظام حاکم نیجریه بود، چرا که اسلام و آموزه‌های قرآن در جامعه اجرا نمی‌شد و قوانین حاکم بر جامعه تابع قوانینی بود که استعمارگران وارد کرده بودند. مبنای علمی در دانشگاه‌ها آموزه‌های غربی بود و با دغدغه‌های ایشان بیگانه بود.

۱- مردمی بودن شیخ ابراهیم زکریا با تأسی به اهل بیت(ع) همچون طبیعی دوار هفت‌ای ۲ روز ارتباط مستقیم و حضوری با مردم داشت مخاطبان ایشان را اغلب شیعیان و اهل تسنن و مسیحیان و حتی وهابیان تشکیل می‌دادند. ایشان از نزدیک، پای درددل آنها می‌نشست و درصدد حل مشکلاتشان برمی‌آمد. این امور محبوبیت خاصی برای ایشان در بین مردم ایجاد کرده بود تا جایی که صحبت‌های ایشان در قلب مردم تأثیرگذار بود و حاضر بودند برای ایشان جان فدا کنند.

۱- مردمی بودن شیخ ابراهیم زکریا با تأسی به اهل بیت(ع) همچون طبیعی دوار هفت‌ای ۲ روز ارتباط مستقیم و حضوری با مردم داشت مخاطبان ایشان را اغلب شیعیان و اهل تسنن و مسیحیان و حتی وهابیان تشکیل می‌دادند. ایشان از نزدیک، پای درددل آنها می‌نشست و درصدد حل مشکلاتشان برمی‌آمد. این امور محبوبیت خاصی برای ایشان در بین مردم ایجاد کرده بود تا جایی که صحبت‌های ایشان در قلب مردم تأثیرگذار بود و حاضر بودند برای ایشان جان فدا کنند.